

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 61

Maribor, sobota, dne 31. julija 1937

Leto XII

Demokracija in de- lavstvo

Hočemo ne samo politično, ampak tu-
di gospodarsko enakopravnost, t. j.
socialno demokracijo.

Brez demokracije je v državi de-
lavstvo le peto kolo. Istotako brez
svobode.

Država je skupnost državljanov,
torej članov družbe, ki imajo naravno
vsi enake politične in socialne pra-
vice. Šele tedaj, če so te pravice,
enakost in svoboda, uveljavljene,
tvori država pravo skupnost. — V
državah, kjer take skupnosti ni, se
vrše boji za različne interese, je he-
gemonija (nadvlada) stanov ali raz-
redov. Odtod prihajajo potem tudi
krivice, ker se vladajoči razred ali
kasta ne ozira na interese drugega
dela skupnosti.

V državah brez demokracije in
svobode se naravno večajo tudi raz-
like med posameznimi deli skupnosti.
Razlike, ki se večajo in ki potiskajo
del skupnosti v socialno bedo in brez-
pravnost, postajajo bolj velike ter
morajo vesti do ostre in ostreje borbe
med interesi.

Do odpora je zatirani del vseka-
kor moralno opravičen.

Kako lepo se da ta grozeča raz-
poka popravljati in odpraviti, nam
najlepše kaže čehoslovaška republi-
ka.

V Čehoslovaški je uvedena popol-
na demokracija in svoboda. Tam ima
delavstvo svoje politične in strokov-
ne organizacije, ki so popolnoma svo-
bodne. Nihče jih ne kontrolira. V
parlamentu ima delavstvo znatno za-
stopstvo, ki je skupno s strokovnimi
organizacijami doseglo neverjetno so-
cialno zaščito za vse nepravilne, ki
lahko delavca in nameščenca zalotijo
na življenjski poti. Vse jamstvo za
izvrševanje socialne preskrbe in de-
lavskega varstva prevzema država
kot demokratična odgovorna instan-
ca.

Če govorimo o demokraciji, mi-
slimo navadno na politično demo-
kracijo. Čehoslovaško delavsko giba-
nje pa ve, da je sicer politična demo-
kracija potrebna, vendar ne edini
končni cilj delavskega gibanja. Poli-
tična demokracija je potrebna, svo-
boda je naravno pravo človeka;

višji cilj pa je gospodarska de-
mokracija,

ker na gospodarstvu sloni življenje
in obstoj družbe.

Naš cilj mora torej biti gospodar-
ska demokracija, v kateri se bo o-
pravljalo

gospodarstvo v interesu celote.
Politična demokracija, ki ni uveljav-
ljena tudi v gospodarstvu, je le vi-
soka pesem, dočim je

gospodarska demokracija temelj
pravičnejše družbe.

V tem zmislu vodi državno poli-
tiko tudi francoska socialistična
stranka, ki je potom sodelovanja v
ljudski fronti onemogočila kapitali-
stični diktat v državni banki ter na-
cionalizirala večji del vojne indu-
strije.

V državah ne sme biti dveh po-
litik. Ena državna, ki ima morda na-
videz demokratičnega lica in ena, ki jo
diktira kapitalizem. To je slabo. V
vsaki državi morajo priti do demo-
kratične politike, ki bo vsebinsko go-
spodarska v interesu skupnosti.

To je tudi naš prvenstveni cilj!

Širite naš list!

Rudarji zahtevajo

porastu draginje odgovarjajoče zvišanje mezd

Dne 24. julija t. l. se je vršila v
Trbovljah po Delavski zbornici skli-
cana konferenca zastopnikov stro-
kovnih organizacij Zveze rudarjev
Jugoslavije, JSZ in NSZ, II. skupine
rudarske zadruga ter Zveze strojni-
kov Jugoslavije.

Pobudo za sklicanje konference
so dali rudarji sami, ki so na se-
stankih in sejah svojih strokovnih
organizacij in II. skupine razmotri-
vali o vedno težjem položaju, v ka-
terega je prišlo vse delavstvo, po-
sebnost pa še rudarji vsled nara-
ščanja draginje v splošnem,
zlasti pa porasta cen najvažnejših
življenjskih potrebščin od sklenitve
sedaj veljavne kolektivne pogodbe
dalje. Na konferenci se je ugotovi-
lo, da je položaj rudarjev kljub tren-
utno večji zaposlitvi težji od polo-
žaja ostalih industrijskih delavcev,
ker mora rudar poravnati dolgo-
ve, v katere je brez lastne krivde
zabredel v dobi brezplačnih dopu-

stov. Te obveze na eni strani, na
drugi pa dejstvo, da je draginja to-
liko porasla, da mora delati rudar 4
dni mesečno le za to, da krije vsled
druginje povečane izdatke, imajo za
posledico nevzdržno stanje rudar-
skih družin, za katere je odpomoč
nujno potrebna.

Polnoštevilno obiskana konferen-
ca, katere so se udeležili tudi kra-
jevni zaupniki in odposlanci iz Za-
gorja, Trbovelj, Hrastnika, Hude ja-
me, Kočevja in Rajhenburga, je po-
tekla v popolni enodušnosti in so-
glasnosti. Po referatih načelnika II.
skupine, ki je predsedoval konferen-
ci ter predstavnikov vseh treh stro-
kovnih zvez, so bile soglasno spre-
jete sledeče zahteve:

S posebnim dodatkom k sedaj
veljavni kolektivni pogodbi od 31.
avgusta 1936, naj se:

a) povečani draginji odgovarja-
joče zvišajo prejemki delavstva,

b) definitivno revidira akordne
postavke, kar že itak predvideva §
6 kolektivne pogodbe, kar pa doslej
ni bilo izvedeno,

c) sporazumno izdelajo potrebna
tolmačenja nejasnih, odnosno dvo-
umnih določb obstoječe kolektivne
pogodbe.

Konferenca je končno sklenila
predložiti Trboveljski premogokop-
ni družbi v rešitev vsa še nerešena
lokalna vprašanja (zidanje stano-
vanjskih hiš, postavitev kopalnic,
ureditev razsvetljave in slično) na
podlagi predlogov podružnic stro-
kovnih organizacij in II. skupine iz
posameznih krajev.

Poseben akcijski odbor, sestav-
ljen iz predstavnikov prizadetih
strokovnih zvez in II. skupine bo v
okviru sprejetih sklepov izdelal spo-
menice in stopil v stik s predstavi-
niki Trboveljske premogokopne dru-
žbe, da se ta pereča vprašanja čim-
prej ugodno rešijo.

Minimalna mezda naj bo vsaj 3 Din na uro

Naredba o minimalnih mezdah za Dravsko banovino izide te dni.

Dne 27. t. m. je bila zadnja an-
keta o naredbi bana dravske bano-
vine, ki naj uredi minimalne mezde
za banovino. Minimalne mezde bi bi-
le velikega pomena, če bi se pribli-
žale eksistenčnemu minimumu, kakor
je bila zahteva utemeljena, ker so
mezde strahovito padle.

Načrt je bil izdelan že maja me-
seca. Javnost ni razpravljala o njem,
kar je zlo za delavstvo. Tako so ime-

li delodajalci priliko, da so na an-
ketah pritiskali minimalno mezdo in
jo argumentirali po svojih gospodar-
skih teorijah neglede na socialni po-
ložaj delavstva. Strokovna komisija
in druge organizacije so zahtevale
minimalno mezdo Din 3 na uro in de-
ljeno po raznih industrijah. Deloda-
jalci so pristali največ na Din 2.80.

Delavstvo pravzaprav zahteva
samo to, kar je po uredbi največ mo-

goče, t. j. Din 24 na dan za osemurno
delo. Ta zahteva je tem bolj upravi-
čena spričo splošnega porasta dra-
ginje.

Ban ni vezan na predloge ankete,
vendar je pritisk delodajalcev jak ter
naredba ne bo posebno dobra za de-
lavce in bi bilo bolje, če bi take ne
bilo.

—:—

Pozdrav slovenskim sodrugom iz Francije

ob priliki njihovega prihoda na obisk

Dne 2. avgusta odpotuje iz Fran-
cije okroglo 300 slovenskih sodru-
gov izseljencev v Jugoslavijo, na
obisk.

Sodruge, ki prihajajo po dolgih
letih odsotnosti v svoj rodni kraj,
težko pričakujemo ne samo mi, nji-
hovi prijatelji in znanci, ampak vse
zavedno delavstvo. V njih vidimo
glasnike nove Francije, Francije, ki
se je rodila pod vlado ljudske fron-
te s socialističnim prvakom s. Leo-
nom Blumom na čelu, znanilce de-
mokratične misli in svobode, borbe
za socializem.

Njihov prihod znači za nas, ki ži-

vimo v težkih prilikah, tolažbo in
vzbudo, ker nam vliva prepriča-
nje v uspeh organiziranega boja za
politične in socialne pravice, ako
vztrajamo in ne klonemo.

Pri tej priliki pa moramo podčr-
tati še eno in to je: vrednost inter-
nacionalne povezanosti delavskega
razreda. Naši slovenski delavci so
deležni vseh dobrot, ki si jih je pri-
borilo francosko delavstvo in stoje
danes pod zaščito mogočne zveze
svobodnih strokovnih organizacij,
brez bojazni, da bi si jih upal kdor-
koli preganjati in izganjati. Brez
kakršnih meddržavnih medsebojnih
dogovorov imajo kot delavci zajam-

čeno ravnopravnost s svojimi fran-
coskimi tovariši.

Ideja internacionalizma ni praz-
na. To hočejo dokumentirati tudi na-
ši slovenski delavci izseljenci, ki so
povabili s seboj na pot predsednika
strokovne organizacije v Lensu, s.
Jaquesa Lanarta, bivšega so-
cialističnega poslanca in župana ve-
like občine Sollammies.

Naš bratski pozdrav velja našim
sodrugom in sodružicam, pa tudi
njihovemu spremljevalcu, zastopni-
ku delavskega razreda velikega in
demokratičnega francoskega naro-
da!

Družnost!

Vojna brez napovedi na Kitajskem

Japonci v Peipingu.

Na severnem Kitajskem se raz-
vijajo dogodki tako, kakor jih dikti-
rajo japonski in kitajski generali brez
ozira na vlade.

V severnih kitajskih provincah je
začela vojna, čeprav brez vojne na-
povedi, tako kakor je to v dvajsetem
stoletju že običaj.

Japonci so dne 29. t. m. zavzeli
nekdanje cesarsko mesto Peiping, ki
so ga kitajske čete brez boja zapu-
stile.

Toda Japonci to pot ne bodo
imeli tako lahkega posla s Kitajci. V

zadnjem času je bilo že več spopadov
med Kitajci in Japonci, v katerih so
Japonci slabo odrezali. Kitajska ar-
mada šteje 400.000 do 500.000 dobro
oboroženih čet. Ostali milijon voja-
kov zaenkrat ni posebno sposoben
za vojno, ker tudi ni enotno oboro-
žen.

Velesile se trudijo preprečiti vojni
požar, toda kdo ve, če razvoj dogod-
kov ne bo močnejši, kot pa želja in
prigovarjanja diplomatov, ki so do-
slej pustili, da je imperialistični kapi-
talizem počel, kar je hotel.

V Rumuniji se boje Rusije

Kaj vse napravi en sam članek.

V moskovski »Pravdi« je izšel
članek, ki svari Rumunijo pred na-
daljevanjem protisovjetske politike,
češ, da besarabsko vprašanje še ni
rešeno. Ponatisk članka je bil pre-
povedan, pač pa je vlada obvestila
kralja o članku.

Rusko gesto proti Rumuniji je
treba razumeti kot odgovor na to, da
je Rumunija zapustila v zunanji poli-
tiki pravec, ki ga ji je dal bivši zunanji
minister Titulescu in se pričela obra-
čati k Nemčiji.

Protiofenziva nacistov zastala

Izgube nacistov na osrednji fronti cenijo na 20.000 mož

Kakor je bilo pričakovati, so nacisti, da zaustavijo prodiranje vladnih čet zapadno od Madrida preko Brunette proti Navalcarnesu, poslali v boj veliko armado, najmanj 100 tisoč mož, ki je koncem preteklega tedna začela s protiofenzivo. Polkrožni vdor vladnih čet preko črte Valdemorillo—Villanueva del Pardillo je preveč ogrožal nacistično armado pred Madridom v hrbtu, da bi nacisti ne poskusili, četudi za ceno največjih žrtev, potisniti napadalce nazaj.

Do neke mere se je nacistom to tudi posrečilo. Uspeli so, da osvoje Brunette in pomaknejo svoje postojanke proti severu v pravcu Villanueva de la Canada, na vseh ostalih točkah fronte pa so bili njihovi napadi krvavo odbiti.

Nacisti so osredotočili na tem delu fronte, razen ogromnih odredov pehote, tudi številno artiljerijo in tanke. Že samo to dejstvo je na-

rekovalo armadnemu poveljstvu vladnih čet, da ukaže unik iz prednjih, komaj osvojenih, še neutrujenih postojank okoli Brunette v že pripravljeno bojno črto severno od mesta.

Izgube nacistov v teh bojih cenijo opazovalci na 20.000 mož. Vsekakor so bile žrtve ogromne, ker so v sredo, dne 28. julija obustavili daljnje naapde.

Boji severno od Granade

Pri Fuenteovejuni so se razvili boji večjega obsega, napadli so nacisti, vendar brezuspešno.

Pri Teruellu,

kjer moli nacistična fronta slična dolgemu jeziku v od vladnih čet zasedeno ozemlje, so se vladine čete umaknile pri Albarasinu, severovzhodno od Teruella in sicer brez boja, kakor je to že bilo razglašeno. Izgleda, da gre za spreten maneuver,

ki bo v doglednem času rodil povoljen uspeh.

Na aragonski fronti,

kjer stoje Katalonci, je še vedno mirno, ako izvzamemo praske okoli trdnjave Huesce, kjer sta obe vojski vkopani že od pričetka vstaje.

Vsekakor se čuti, da še vedno ni vzpostavljeno enotno armadno vod-

stvo, ker bi sicer Katalonci ne mogli držati 200.000 dobro izvežbanih mož v rezervi, in to v času, ko so se pred Madridom in v baskiški provinci vodili najbolj krvavi in usodni boji.

Na baskiški fronti

je položaj neizpremenjen. Čim je general Miaja pričel z ofenzivo zapadno od Madrida, je moral Franco odpoklicati svoje čete s severnega bojišča in Baski imajo priliko, da se v miru na novo razporede.

Prihovski pobjed pred celjskim okrožnim sodiščem

V sredo, dne 28. t. m. se je pričela pred okrožnim sodiščem v Celju obravnava proti 21 obtožencem zaradi spopada pri Prihovi, v katerem je bil dijak Dolinar iz Ljubljane zaboden z nožem, ter je zaradi izkrevavitve umrl. Iz Ljubljane so se pripeljali v Maribor katoliški dijaki (okoli 60), da so demonstrirali proti Živkoviču, ki je tiste dni prirejal shode v Sloveniji (Ljubljani, Mariboru itd.).

Kaj pravi obtožnica?

Obtožnica pravi da so krivci napad dogovorili ter izvršili nasilje. Poškodovali so avtobus ter napadli ljubljanske akademike, ki jih je bilo okoli 30 v prvem avtobusu. Avtobus so naskočili z noži, gorjačami, samokresi in nabranim kamenjem iz obcestnega gozda. Avtobusu so napravili 12.000 Din škode in obenem ogrožali varnost oseb, ki jih je bilo več ranjenih. Napadli so dijake direktno. Tako je Dugina Viktor napadel dijaka Dolinara, ga vrgel na tla in zabodel v hrbet ter mu prebodel pljuča, zaradi česar je ranjenec umrl.

Orožen Milan je po nasvetu Reja Slavka zbral ljudi v ta namen. Obtoženci so se odpeljali iz Maribora in v Prelogah pri Prihovi počakali v gozdiču na akademike, ki so se vračali iz Maribora. Zajeli so samo prvi avto. Ko je prihajal drugi avto, so pobegnili, ker so se bali premoči.

Akademiki so priznali, da so prišli v Maribor demonstrirati. Tudi voditelj napada Reja je priznal, da je bil v Mariboru na shodu JNS pri Orlu in da so po razbitju oken in hotelske dvorane začeli razmišljati, kako bi preprečili akademikom nadaljnja nasilja. Tedaj je priporočil Orožen Milan, da se naj pripravijo, da razrežejo na poti proti Celju pnevmatike avtomobilom, s čimer bodo preprečili demonstracije v Celju, ki se pripravljajo. Bali so se tudi, da bodo akademiki napadli Živkoviča na Trgu Kralja Petra. Nože je naročil Reja. Odpeljali so se do Prelog. Tam je dospel osebni avto, iz katerega je stopil neznanec in

naročil, da morajo avtobusa, ki vozita akademike na vsak način onesposobiti za nadaljnjo pot.

Kdo je napad naročil, do obravnave še niso ugotovili, pač pa je, tako trdi obtožnica, napad organiziral Reja po navodilih.

Zasliševanje obtožencev in prič je dolgotrajno, ki pa ni prineslo novih razčlenb cele zadeve, ki je bila vsekakor značilen pojav tako z ozirom na politične kakor varnostne razmere.

Čemu so služili za Streljačko družino darovani noži?

Obtožnica očita Reji, da je slugi uprave »Večernika«, Siliču, naročil, naj mu prinese iz pisarne one kuhinjske nože, ki jih je dobil nedavno kot darilo za streljačko družino. Silič je prinesel nekaj takih nožev. (Reja pa zanika, da bi bil poslal Siliča po nože).

Noži, ki so bil torej last Streljačke družine so služili v zelo čudne namene, najbrž jih Streljačka družina sedaj ne bo reklamirala zase. Kdo je bil plemeniti darovalec teh nožev in kaj si misli sedaj, ko ve, v kakšne svrhe so bili ti noži uporabljeni, seveda ne moremo reči.

Osumljeni vodja napada, Slavko Reja, v stranišču

Obtožnica trdi, da je bil Slavko Reja, upravnik »Večernika« in eden izmed bivših prvakov »Orjuna« organizator napada na katoliške akademike v Prihovi.

Reja to zanika in se sklicuje zlasti na to, da se je pred akademiki skrival v stranišče pri kmetu Pliberšku na Prihovi, da se pretepa sploh ni udeležil, ampak da jo je skupil že v Mariboru.

Sodba

Slavko Reja 5 mesecev strogega zapore, Dugina 3 leta robije in izgubo častnih pravic; Brajkovič, Kodrič, Mlinar, Primec M. in Primec F. vsak po 4 mesece zapore, pogojno na dve leti; Paravan 4 mesece zapore, Silič 3 in pol meseca zapore pogojno; Urbančič 3 mesece pogojno. Oproščeni so: Gorišek Milan, Beigott Ivan, Kranjc, Orožen, Felič in Neuwirth.

Zastor se dviga v španski igri

Minule dni je imel angleški ministrski predsednik Chamberlain razgovor z italijanskim poslanikom Grandijem. Moža sta razpravljala o obnovitvi sodelovanja med Anglijo in Italijo. V Rimu pa sta razpravljala angleški poslanik Drummond in italijanski zunanji minister grof Ciano.

Razgovori so se sicer tikali Abesinije in kitajsko-japonskega spora, v glavnem pa sredozemskega sporazuma. Abesinija se mora črtati iz Društva narodov in priznati italijansko cesarstvo. V Aziji hočejo čuvati sporazumno svoje interese. V Sredozemskem morju pa veljaj sigurnost

Anglije. Ko se v vseh teh vprašanjih doseže sporazum, se prizna Franca kot vojujočo stranko ter prične reševati špansko vprašanje sporazumno z Italijo, Nemčijo in Francijo.

Italija je obljubila, da po ugodnem dogovoru umakne prostovoljce iz Španije, čemur Nemčija ne pritruje, kar pa se bo seveda vleklo tedne in mesece in je tudi v praksi neizvedljivo, če vojujoči stranki, legalna vlada in uporniki na tak dogovor ne pristanejo.

Rusija nasprotuje predlogom, ker pomenijo podpiranje Franca in kupčijski objekt Velike Britanije.

Dama in po svetu

Patriarh Varnava je bil pokopan na stroške pravoslavne cerkve v četrtek, dne 29. t. m., dan je vlada

Ogromno škodo je povzročilo neurje s točo v dobropoljskem, polhograjskem in kamniškem okraju, pa tudi po drugod, zlasti v Framu pri Mariboru, pretekli ponedeljek. Škoda gre v milijone. Toča je bila tako debela, da je razbijala opeko na strehah.

Veliki detoljub Max Winter, ki je vodil znano avstrijsko organizacijo »Kindertreunde« je umrl in bil 13. julija t. l. v Los Angelesu v Zedinjenih državah vpepeljen. Pokojni s. Winter si je pridobil neveljavih zaslug za vzgojo mlade socialistične generacije. Po neuspehi februar-

ski vstaji pa je moral v tujino. Bodočnost bo pokazala, da delo Maxa Winterja ni bilo zaman, njegova setev zori kljub naporom klerikalne fašistične diktature!

Kongres narodnih manjšin v Londonu je izrabila fašistična Nemčija kot prireditev za svoje interese in cilje. Zastopniku Baskov, ki je hotel obtožiti zlasti Nemčijo radi razrušenja Guernice po nemških letalcih, predsedstvo sploh ni dalo besede. Prav tako je iz Čehoslovaške smel govoriti samo nemški fašist. Nemčija je storila slabo uslugo nemškim manjšinam s tem, da je iz kongresa napravila fašistično, pangermansko zborovanje.

Ameriška republika San Salvador je izstopila iz Društva narodov.

A. M. de Jong:

40

IZDAJA

Otroška leta Mereyntleja Geysena

Trdo je tiščal knjigo k sebi in hodil kot v pravljicnem snu, poln neizmerne veselja poleg svojega prijatelja; gnalo ga je, da bi prišel čim prej domov, da bi domačim lahko pokazal, kaj lepega je dobil od teli ljudi v dar. V izbranih besedah jim je hotel prikazati, kaj vse je bil tega čudnega dne doživel. Tih, zatopljen v težke misli, prežet sovraštva in maščevalnosti, je hodil Vrč. V njegovih okornih možganih so se porajala vprašanja, eno za drugim, ne da bi jih bil mogel razrešiti. Razburkana, vroča kri se mu je pretakala po žilah, njegovo ponižano srce je udarjalo v divjem zaletu, da se mu je od trdega utripanja delala megla pred očmi. Janekee je držala kruto svojo besedo! S svojim hujškanjem je tega graničarja še podžigala, da je postajal še predrznejši in brezobzirnejši v svojem nastopu, kakor si ga ni dovolil doslej še nihče napram njemu. Prvemu srečanju od danes bodo sledili še nadaljnji spopadi, s še hujšim preprirom, pri čemer bi nekoč mogla teči tudi drugačna kot pa pasja kri... Krčevito je stiskal pest v svojih žepih in se zadiral z nohti v žuljavo kožo svojih dlani, kakor da bi hotel s svojimi, kot klešče močnimi, prsti nekaj pretrgati na dvce... Neverjeten svet je bil to! Edini človek, ki ga je kdaj globoko in iskreno ljubil, naj postane vzrok njegove nesreče?... Zakaj?...

Zakaj le?... Kaj neki je bil storil, da se je vse zaklelo proti njemu?... Prokleta lumparija!... Mereyntje ga je pocukal za rokav. Kot brez uma je pogledal divji lovec v srečni obrazek, iz katerega so mu sijale oči kot zvezde naproti.

»Halo, Vrč!... ali si postal gluhi?... Že trikrat sem te nekaj vprašal, ti pa mi še vedno ne daš nobenega odgovora.«

»Kaj pa si vprašal?...«

»Ako si ti že kaj slišal o baronu Münchhausenu?«

»Ne, še nikdar!«

»O, ti, to je pa res zabavno! Ali naj ti povem, kaj sem danes čital o njem?«

»No, prav, pripoveduj!«

Mereyntje je pripovedoval o baronovi pustolovščini, ki je privezal na večer svojega konja v globokem snegu ob neko železno palico, ko pa se je zjutraj zbudil, se je znašel ob vznožju nekega cerkvenega zvonika; ponoči se je bil namreč stopil ves sneg, ki ga je bilo toliko, da je samo še križ vrh zvonika molel iz njega. »Si moreš misliti,« je rekel važno, »da je to bilo v Rusiji. Konj je kopitljal visoko gori, na vrhu stolpa, ob križu, in potem... je potegnil baron veliko pištolo ter prestrelil povodec, na kateremu je konj visel privezan na železni palici, da je padel na tla, baron pa se je zavihtel nanj in odjahal dalje.«

Vrč je poslušal to otroka navdušujočo pravljico samo na pol. Ko je Mereyntje utihnil, je godrnjal nezadovoljen:

»Sama traparija! To je vendar docela nemo-goče!«

»Pa je le mogoče! In še več je mogoče!... V sanjah je vendar vse mogoče, ti zamorec ti!... in razen tega so to božje sanje! Tako je vendar rekel gospod Valter!...«

»Ti si prav tak neumnež, kot gospod Valter,« je godrnjal divji lovec.

»In ti,« je karajoče in neustrašeno odgovarjal Mereyntje, »ti si neverjetni Tomaž! Da veš!«

Držeč se za roko sta hodila v nastopajočem mraku dalje proti vasi, kjer so se v daljavi prižigale prve luči; ko sta prišla domov je bila že skoro noč.

III.

Mereyntje je bil v strašni nepriliki. V kratki dobi njegovih otroških let se je sprožil že marsikakšen vihar nad njegovo k premišljevanju nagnjeno glavico, toda v taki strašni stiski še ni bil nikoli kot sedaj.

In navsezadnje si je moral še priznati, da si je bil vsega sam kriv. Kakor že neštetokrat, ga je tudi to pot pokopala lastna nepazljivost, da je zašel v zvižčno nastavljen mreže vruga, ki je moral imeti nanj prav posebno piko, da ga je tako trdovratno zalezoval. Toda take vragolije kot to pot, mu pa le še ni bil nikoli zagodel; Mereyntje si nikakor ni mogel misliti, da bi človek pri zdravi pameti bil lahko tako neumen in se pustil na tak način vjeti. Bilo je strašno. Široko odprtih oči, iz katerih sta odsevala strah in groza, bojazen in začudenje, je sedel mali grešnik na nizki klopici pod jablano in ni vedel, kaj naj bi začel. To je trajalo že cela dva neskončno dolga dneva!...

(Dalje prihodnjic.)

Iz naših krajev

Trbovlje

Zdravniki Bratovske skladnice in rudarji

Na delavske ustanove, kakor je delavsko zastopstvo v Bratovski skladnici, organizacije in II. skupino, prihajajo od obolelih delavcev, ki so člani Bratovske skladnice pritožbe, radi večkrat neprijaznega postopanja zdravnikov v ordinaciji, proglašanja rekonvalescentov, ali še ne čisto ozdravelih za delasposobne in bežnega pregleda bolnikov.

Pritožbe so več ali manj upravičene, posebno pa zadnja, ker se v resnici »pregleda« v pol ali eni uri po 20 do 30 bolnikov. V tako kratkem času je mogoče bolnike res samo »pregledati«, ne pa tudi preiskati. V postopanju zdravnikov pri teh pregledih, smo bili pa primorani že večkrat pisati.

Smatramo, da je temu mnogo krivo dejstvo, da so člani Bratovske skladnice primorani hoditi na pregled vedno k enemu in istemu zdravniku. V tem oziru bi morali imeti člani bratovske skladnice večjo svobodo, da si lahko izberejo zdravnika, do katerega imajo zaupanje.

Odbor Bratovske skladnice in posebno še predsedstvo, bo moralo v bodoče tudi temu važnemu problemu posvetiti več pažnje. Na obnem zboru Krajevne Bratovske skladnice v Trbovljah, je bila soglasno sprejeta tozadevna resolucija, ne vemo pa, kje je obšla, da ne pride na beli dan pri seji krajevnega upravnega odbora.

Ako bi se uresničili predlogi v resoluciji, bi bilo pritožb kaj hitro konec, med zdravniki in delavci pa bi se ustvarilo mnogo boljše razmerje, kakor pa vlada sedaj. Ta interes imajo delavci. Zadeva pa je takega značaja, da je treba o njej javno izpregovoriti. Mogoče se v enem ali drugem slučaju dela zdravnikom krivica, toda pritožb je mnogo. Ker se gre za zdravje in mogoče tudi za življenje rudarjev, je zahteva po temeljiti odstranitvi vzrokov za pritožbe gotovo upravičena.

Velenje

Opomni vsem dolžnikom »Delavske Politike«! Zavedajte se, dolžniki, da obstoj lista zavisi od rednega plačevanja naročnine. Vkljub osebnim opominom marsikateri, poverjeniku z obljubami tako dolgo plačujejo, da se nabere lepa vsota, potem pa list odpovedo ter izjavijo, da bodo že »pogluhali«. Na tisti »bom« pa pozabijo. Druga vrsta dolžnikov pa protestira, zakaj jim je uprava list ustavila, ker sedaj nimajo kaj čitati in mislijo, da zadostuje upravi, ako ji obljubujejo, da bodo že plačali. Zalostno je ravno od nekaterih železničarjev, ki imajo boljšo plačo kot rudarji in kljub temu, da vedo, da se list vzdržuje z naročninami, zaostajajo s plačilom. Kdor misli, da bo list čital zastoni, se moti. Prizadeval si bom iztirjati vse zaostanke in ne bom izbiral sredstev. Še enkrat prosim vse naročnike »D. P.«, naj plačujejo naročnino sproti določenima poverjenikoma ss. Znoju Francu in Valenčaku. Znoj Franc.

Kamnik

Veselico priredi v nedeljo, dne 1. avgusta »Delavska knjižnica« v mestnem parku za »Gasilskim domom« ob 15. uri (3. pri) popoldan. Na veselici igra priznana kamniška mestna godba. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo novih knjig, prosimo soderge in soderžice ter prijatelje društva, da se veselice v obilnem številu udeležijo.

Jesenice

Kuhanje piva. Vse Jeseničane opozarjamo na objavo Dravske finančne direkcije v Ljubljani, po kateri je vsako kuhanje piva doma — pa najs bo tudi samo za lastno uporabo — strogo prepovedano. Pivo smejo kuhati samo za to pooblaščenec pivovarne, ki imajo vsa obrtna, takšna in trošarinska dovolila. Dravska finančna direkcija opozarja zadnjič na te predpise in javlja, da bo morala v bodoče kaznovati vsakogar, ki bi ga finančni organi zalotili pri kuhanju piva, po najstrožjih predpisih. Predvidene kazni so: takšna kazen Din 41.060, trošarinska kazen Din 500 do 1000, dalje redna in še petkratna trošarina, redni in še petkratni prometni davek ter takšna na kazenski odkod. Ker so kazni celo premoženje, opozarjamo vse, da naj kuhanje opustijo, ker ni dovoljeno.

Zvočni kino Radio. Predvaja v soboto in nedeljo ob 9. uri zv. (v nedeljo ob 3. uri samo ob slabem vremenu) vefilim »Vroč kri« z Mariko Rök v gl. vlogi. Med dodatki tudi domač zvočni tehnik in Paramountov tehnik. Sledi: Lažni vitez!

10 letnica Pogrebnege društva reg. pomožne blagajne na Pobrežju. Dne 1. avgusta, v slučaju slabega vremena, dne 8. avgusta bo proslavilo navedeno društvo 10. letnico svojega obstoja. Predpoldan ob 9. uri se bo brala maša v cerkvi sv. Magdalene v Mariboru za umrle člane. Ob 10. uri slavnostno zborovanje v dvorani gosp. Renčelja na Pobrežju. — Popoldan se vrši na vrtu gostilne Weber v Pobrežju velika poletna veselica. — Odbor naproša vse članstvo, da se polnoštevilno udeležijo proslave kakor tudi vabi cenjeno občinstvo in sorodna okoliška društva. — ODBOR.

Godala prodaja delavsko kulturno društvo »Enakost« na Javorniku po ugodni ceni in sicer: Mandolino, mandolin pikolo, mandol čelo in mandol bas. Instrumenti so prav dobro ohranjeni: Ponudbe na naslov: DKD »Enakost«, Slov. Javornik.

Maribor

Zaupniški plenum,

ki je bil določen za nedeljo, dne 1. avgusta je preložen na sredo, dne 4. avgusta ob pol 19. uri, radi proslave 40letnice del. kolesarskega društva. Pozivamo vse soderge, da se v nedeljo, dne 1. avgusta udeležijo dopoldanske proslave kolesarjev na vrtu Gambrinove dvorane. K. M. O.

VI. Mariborski teden bo otvorjen v soboto, dne 31. julija dopoldne.

Razen prospektov in propagande za mestno kopališče je potrebno še kaj. Mestno kopališče je stara zgradba, naprave nerentabilne in mestna občina ima gotovo povod, da se kesa, zakaj ni pristala na načrt zgradbe skupnega kopališča z OUZD, kakor je l. 1928. občinski svet v načelu sklenil. Pri tem sklepu bi bilo tudi ostalo, da ni prišla diktatura, med katero se je popolnoma izpremenil položaj v občinskem svetu. Občina namerava sedaj uvesti kamilične in smrekove kopeli (kakor poroča glasilo »večine«, »Slovenec«) in izdati prospekte. So pa nekatere stvari še nujnejše, ki bi jih bilo treba tudi urediti z ozirom na higijeno. N. pr. v vročezračni kabini naj bi se uredila pri teli izplakovalna naprava, da bi voda izpirala pot, ki kaplja od kopalcev na tla in se tamkaj suši, kar povzroča silen smrad. — Z neprevetlikimi stroški bi se morda dalo kopališče podaljšati na južno stran in povečati bazen, da bi ga lahko uporabljali za plavanje v zimski sezoni. Ako pa se to ne da izvesti, je vpraša-

Celje

Celjska obrtna razstava bo od 1. do 15. avgusta t. l. Zadnja celjska razstava, ki je bila leta 1935., je pokazala mnogo napredka v naši obrti in je bila zaključena s prav zadovoljivim uspehom. Obrtniški napredek zadnjih dveh let, pa bodo zainteresirani lahko videli že v nedeljo na razstavi. Letošnji razstavi bo priključena tudi trgovska in industrijska razstava. Zeleti je, da bi razstava čim bolj uspela.

Popravek. Vest o preselitvi g. Törnerja v Westnovi stanovanjsko hišo v Gaberju popravljamo. Res je le, da se je vselil g. Törner v hišo g. Westna v mestu, ne pa v Gaberju in vsled tega tudi Westnovi delavci ne bodo imeli sedaj bližje h g. Törnerju, ker leži ta hiša tudi le v bližini mestne hiše, ne pa Westnove tovarne.

Poročila o dobrem glasu. Na več vprašanj bivših Westnovih delavcev sporočamo, da morajo oblastva na vprašanje sodišča o dobrem glasu obtoženega poročati

Črna pri Prevaljah

Turobna desetletnica

Pred 10. leti, julija je padel v Črni, kot žrtve pobesnelega graničarja, socialistični župan Andrej Brumen. Morilec je vletel na vrtu gostilne Stuler, kjer je napadel s. Brumna in ga zabodel z bajonetom v trebuh. Ozadje tega zločina je ostalo neraziskano, ker so storilca graničarja Koljica, proglasili za zmešanega. Vrednotenim elementom je zvesto soodgovorno in razno.

Umor s. Brumna je tedaj globoko pretresel vse delavstvo v Mežiški dolini. Saj je bil baš on sodrug, ki je zvesto in vdanostno služil delavskemu razredu in njegovemu gibanju. Delavstvo s. Brumna ni pozabilo, ostalo je zvesto socialistični ideji, ravnojoč se po njegovem zgledu.

Delavski pravni svetovalec

Plačevanje zgradarine (Loke)

Vprašanje: Imam hišo in se namestam sedaj vseliti v prostore, ki so bili doslej prazni. Ali bi moral tudi te prostore prijaviti davčni upravi v svrhu odmere zgradarine? Ali moram prijaviti tudi stanovanji, ki ju imata brezplačno dve moji sorodnici?

Odgovor: Po zakonu o neposrednih davkih so podvržene zgradarini tudi zgradbe in stanovanjski prostori, ki se ne dajejo v najem. Vrednost letne najemnine se pri njih določa z zneskom, ki se plačuje za najbližje podobno stanovanje. Prijavititi morate zato v zgradarinski prijavi tudi te prostore. Zgradarine so oproščene le zgradbe, ki služijo izključno kmetovalcem in njih delavcem za stanovanje po vaseh in selskih občinah odnosno zunaj okoliš mest, trgov in krajev proglašanih za javna zdravilišča.

Izvršba (Ptui)

Vprašanje: Prodali so mi hišo na dražbi ter mi hočejo sedaj rubiti še premoženje. Posedujem pa samo eno kravo in poljsko orodje. Ali mi lahko upniki zaručijo tudi te predmete?

Odgovor: Če ste poljedelec, je ena krava, ki jo imate, izvzeta iz izvršbe, ravnotako tudi poljsko orodje.

Odpoved stanovanja (Črna)

Vprašanje: Pri neki posestnici sem imel najeto stanovanje, ki pa je bilo vlažno in nezdavno, radi česar sem si poiskal drugo, svoji hišni lastnici pa odpovedal stanovanje na 8 dni. Ta odpovedni rok je bil določen v najemni pogodbi, vendar le za njo, dočim za me ni bil določen nikak odpovedni rok. Najemodajalka pa se s tem ni zadovoljila, ampak je zahtevala, da ji plačam do konca meseca, kar sem tudi storil. Ob izselitvi sem stanovanje zaklenil, ker smatram, da sem do konca meseca še vedno jaz upravičen najemnik, ko sem plačal najemnino. Kljub temu je hišna lastnica s silo odprla stanovanje ter pričela izvrševati neka popravila. Obenem mi grozi, da mi bo uničila vse pridelke, ki jih imam na vrtu, katerega sem tudi imel pri njej v zakupu. Ali je tako njeno postopanje upravičeno?

nje zgradbe novega kopališča gotovo zelo aktualno za mesto kakršno je Maribor.

Dovoz na državni most — slabši kot vaše ceste. Tlak na dovozni cesti na obeh straneh državnega mosta je vsled večnega prekopavanja tako razrit, da ogroža promet. Neredko se dogaja, da se pri vozovih, ki odkakujejo po raztritem tlaku stro osi ali pa sesujejo kolesa, kar se ne dogaja niti na vaških cestah. Taki vozovi leže potem po cele ure ob strani ozkega cestišča in ovirajo promet. In vendar še vedno ni mogoče, da bi se dovozno cesto spravilo v red.

Ni darovala preprog. Lastnica hotela »Orel« nas naproša, da objavimo, da ona ni darovala nikakih preprog stolni in frančiškanski cerkvi.

Izključen je bil iz organizacije Zveze stavbinskih delavcev Jugoslavije tajnik podružnice v Mariboru, o čemer obvešča podpisana podružnica vse organizacije in ostalo javnost s pristavkom, da imenovani ni več upravičen karkoli podvzemati v njenem imenu. — Podružnica ZSDJ v Mariboru.

40letnico

obstoja proslavi l. Delavsko kolesarsko osrednje društvo za dravsko banovino v Mariboru v soboto, dne 31. julija in nedeljo, dne 1. avgusta s prireditvijo akademije v soboto ob 8. uri zvečer v dvorani pri Renčlju na Pobrežju, klubsko dirko na 100 km naslednji dan in veselico pri Seifriedu na Tržaški cesti.

le toliko, kakor glasijo že tiskana vprašanja na tozadevni vposlani poli. Poročajo torej le o premoženjskih razmerah toženega, ali je na dobrem ali slabem glasu in vpišejo event. tam zaznamovane predkazni. Za politično prepričanje obtoženega sodišče sploh ne sprašuje in radi tega tudi dotična oblastva o tem ne morejo in tudi ne smejo dati nikakih izjav. Drugače bi seveda izgledalo, kakor da hoče poročevalec z označenjem politične pripadnosti obtoženega vplivati na sodišče, da pri sodbi tudi to upošteva, kar pa bi bilo seveda popolnoma nezakonito in zato nedopustno. Oblastva vsled tega tudi na taka vprašanja nikoli ne dajejo poročil o politični pripadnosti obtoženega.

Inerate za »Delavski žepni koledar« sprejema Kraj. medstrokovni odbor, vsak dan med poslovnimi urami. P. n. tvrdkam sporočamo, da bo koledar tiskan v veliki nakladi.

Radvanje

Zločinsko uničevanje mladih nasadov. Zadruga »Delavski dom« je ugotovila na svojem posestvu v Zg. Radvanju, da neznani storilci stalno sekajo v gozdu mlade borovce, najbrž za kolje in s tem povzročajo veliko škodo, uničujejo pa tudi gozd. Posestvo je namenjeno za oddih revnim otrokom in je zato dvojne obsojbe vredno to, kar počenjajo gotovi ljudje. Prosimo vse prijatelje revne dece, zlasti stanovalce v koloniji, da pazijo na posestvo in prijavijo vsakoogar, ki ga zalotijo, da dela škodo, bodisi upravljelju posestva ali pa upravi našega lista.

Guštanj

Poročil se je s. Slanič Jakob, zvest delavec v naši izobraževalni organizaciji. Želimo, da bi ostal tudi v bodoče tako agilen v naših vrstah in pripeljal s seboj tudi svojo življenjsko družico. Čestitamo!

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjič. — Uprava.

Ljubljana

Ljubljanski okrožni urad za zavarovanje delavcev ne bo več oddajal svoje dvoranje za razne prireditve, ker jo bo rabil v uradne namene. KRANJ

Kranj

Delavstvo hrepeni po svobodi in demokraciji

Predavanje s. Petejana o čehoslovaškem delavskem pokretu, ki se razvija v popolni politični svobodi in o poteku kongresa socialne demokratične stranke, ki se je vršilo 25. julija, je bilo zelo dobro obiskano. Predavanje je pri navzočih vzbudilo čut hrepenenja po svobodi in demokraciji. Iz izjav naj predavatelja smo dobili vtis, da je na čehoslovaškem poleg demokracije, tudi demokratičen narod, da pa tvori podlago demokraciji vendarle delavski razred. Tam ni demagoškega rovarjenja in dejanskih spopadov pristašev ene stranke s pristaši druge stranke. Naše delavstvo bi moralo delati po vzgledu čehoslovaškega delavstva. To predavanje bi moralo slišati sploh vse delavstvo, pa tudi meščanom bi ne škodilo, ako bi ga bili slišali.

Frankolovo

Obupne poštne razmere. Naročnik nam piše: »Delavsko Politiko« dobivam šele tri ali štiri dni pozneje, kot pa bi jo moral. Uveril sem se, da roma list iz rok v roke, predno ga dobim, čeprav hodim sam ponj. Uvideli boste, da ne morem neprestano zaman letati na pošto, zato Vas prosim, da mi izpremenite naslov, da bom list dobival odslej na pošti v Vojniku. Te razmere kriče pač po odločni remeduri!

Športni spored Mariborskega tedna

1. avgusta: Jubilejna kolesarska dirka l. Delavskega kolesarskega osrednjega društva za Drav. banovino. Start ob 5. uri pred pokopališčem na Pobrežju, cilj ob 8.30 pred carinarnico na Aleksandrovi cesti. Dolžina proge 100 km. — Teniški turnir: ob 9. uri na igrišču SK Rapid, med SK Rapid, Maribor in Beogradski tenis klub. — Lohko-atetski meeting na stadionu SK Železničar ob 9. uri. — Motociklistična dirka na krožni progi Maribor - Kamnica - Maribor. Start ob 15. uri in cilj pred gostilno Kosič. — Nogometne tekme ob 16. uri: reprezentančne nogometnih sodnikov Maribor : Graz, ob 18. uri mednarodna nogometna tekma: SK Železničar, Maribor : GAK, Graz. — 4. avgusta: Propagandni statetni tek lahkoatletov skozi mesto. Start Koroševa ulica, cilj Trg svobode.

Zunanji obiskovalci VI. Mariborskega tedna dobe pojasnila radi stanovanj pri stanovanjskem uradu, ki že sprejema prijave vseh prostih stanovanj v Mariboru. Po otvoritvi Mariborskega tedna bo stanovanjski urad posloval na mariborskem glavnem kolodvoru.

Modna revija na VI. Mariborskem tednu. Letos bo na Mariborskem tednu že tretjič prirejena veleumestna modna revija. Kakor lani so tudi letos prireditelji mariborski obrtniki oblačne stroke. Modna revija obrtnikov ima namen povdariti, da imamo, kar se obleke tiče, sami doma vsega dovolj in da lahko glede izdelave ter krojev brez skrbi tekmujejo s tujino. Prireditelji so se iz dosedanjih izkustev odločili, da prikažejo na modni reviji VI. Mariborskega tedna samo praktične in najnovejše damske modele. Otvoritev 31. 7. ob 5. uri.

Obiščite

**MARIBORSKI
6. TEDEN**

od 31. julija do 8. avgusta 1937

50 odst. popusta na železnih in parnikih od 29. julija do 10. avgusta 1937

Velika gospodarska in kulturna revija

Industrija - Tekstil - Obrt - Trgovina - Kmetijska razstava - Prva fitopatološka razstava - Pokušnja vin - Zgodovina - Umetnost - Grafična razstava - Tujski promet - Akvaristična - Kuncerejska - Golobarska razstava - Razstava malih živali - Modna revija - Mednarodni plesni turnir - »Sen kresne noči« pod vedrim nebom - Koncerti - Kongresi - Sportne prireditve - Veselični park na razstavišču i. t. d.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji — Zeleno romantično Pohorje — Vinorodne Slovenske gorice — Gostoljubni, lepi Maribor

Vas vabijo!

Ne bo Vam žal: Prej nego kupite blago za obleke, kostume in plašče, obiščite

ČEŠKI MAGAZIN

kjer dobite blago neverjetno poceni. **Krojaške potrebščine!!!!**
Maribor, Ul. 10. oktobra
 Prodaja na drobno in na veliko

Dr. Ž. Topalović:

Blum na vladi.

Marseille, 13. julija 1937.

Tudi Marseille je veliko pristaniško mesto, polno proletarijata. Pred 18 leti, ko je nastopil razcep v vrstah socialističnega in strokovnega gibanja, je gibanje propadlo. »Niti z lučjo,« je rekel strankin tajnik sodr. Paul Faure, »nisem mogel najti niti enega samega sodruga.« Dandanes je socialistična stranka najmočnejša v Marseillu. Na zgradbi marseillske občine se vije rdeča zastava in župan je otvoril strankin kongres v veliki gledališki dvorani. Človek se divi pri pogledu na mlade sodruge, ki prevladujejo na kongresu. Stranko je stvorila in obnovila mladina, nova generacija sodrugov in sodružic, ki so prebrodili razcep. Treba si je predstavljati še južnaški temperament naroda, da moreš razumeti vse ono, kar smo mi, inozemski delegati doživeli ta teden na tem kongresu.

Povabljeni smo na ljudski banket, v velikem parku, kjer se vrši vsako leto marseillski sejm. Kosilo bo v izloženem paviljonu, pod čigar streho je prostora za desetstisoče ljudi. Na srečo piha z morja miztral, ki prinaša hlad, sicer bi se dobesedno skuhal. Glasnogovornik na strehi paviljona že celo uro poziva sodruge in sodružice, da se grupirajo po sekcijah in v skupinah prihajajo v dvorano, da ne bi nastalo nepotrebno prerivanje. Toda ni se še rodil, ki bi južnaške Francoze odvalil prerivanja ter vika in krika. Več sto rediteljev z rdečimi trakovi na rokavih dela red pred vhodi. Vstopnice h banketu so mogli dobiti samo člani stranke za ceno 30 frankov (60 dinarjev). Vsi je niso mogli dobiti. Sto psov je moral požreti tajnik vsake sekcije od članov, ki niso mogli dobiti vstopnice. In ker je prerivanje in gnetenje veljalo kot pravilo za vsakogar, je veljalo tudi za udeležence kongresa in za socijalistične ministre. Inozemci smo še najbolj odrezali. Rešila nas je brada in visoka postava predsednika Socialistične internacionale s. Louisa de Brouckèra. Njegova pojava je tako markantna (izrazita) in gleda tako visoko iznad Francozov, ki so majhne rasti, da ga poznajo in vidi jo vsi sodrugi.

In čim nekdo vzklikne: Debruckère, Debruckère! se množica razmakne in nas pusti skozi. Tako se nam je posrečilo priti v dvorano.

Očem se nudi sijajen prizor. Stolor ob mizah je za pet tisoč oseb. Vsa s streho pokrita poljana je izpremenjena v restavracijo. Po sredini vozi avtomobil, natovorjen s celo goro kruha in jedil ter krožnikov. Natakariji strežejo, pa zopet skačejo na avtobuse in skupno z navzočimi prepevajo internacionalo. Z galerij vihrajo rdeče zastave. Na njih se gnete mladina, ki pa ni prišla kositi. V njenih vrstah vlada nepopisno navdušenje, kajti prišla je semkaj, da pozdravi človeka, kateremu na čast je bil prirejen obed: Leona Bluma.

Pri mizah se vsede vsak kamor se hoče. Samo ena dolga miza na sredini, pokrita z rdečim cvetjem, je prosta. Pri tej mizi bo sedelo predsedstvo občine in kongresa, člani socijalistične stranke v vladi in inozemski gosti. Tudi kar se kosila tiče, ni treba jesti po kakšnem vrstnem redu. Vsakdo je kar hoče. K francoskemu kosilu spada steklenica slabega vina. Z njim so mnogi začeli obed, kar je samo še stopnjevalo navdušenje.

Blum je moral najprvo v sosednjo zgradbo, kjer so se sestali stari bojovníki socialisti, da ga pozdravijo. Okrog ene ure popoldne se čuje izpred vhoda silen vik in krik. Potem pa prevpijejo vse glasnogovorniki, ki javljajo: Blum! Blum!

To ni več obednica! Moški se vzpenjajo na stole, žene na mize. Nad glavami morje dvignjenih pesti. Strastno, do iznemoglosti poje vsa ta masa internacionalo. Le s težavo napravijo reditelji, držeč se za roke, toliko prostora, da se more preriti sloka postava Leona Bluma, z očmi objokanimi od ganotja.

Ko utihne Internacionala, pretresa dvorano ploskanje in potem kliče vsa masa v taktu: »Živel Blum! Živel Blum!« Zopet sledi Internacionala, pa neprestani, urnebesni vzkliki množice:

Vlado Blumu! Vlado Blumu!
 Vlado Blumu!

To ni bilo več samo navdušenje;

OBCINA TRBOVLJE

Štev. 4315/1-37.

RAZPIS

Občina Trbovlje, srez Laško, razpisuje na osnovi sklepa občinskega odbora z dne 22. julija 1937 naslednja službena mesta:

1. Za upravno glavno službo pragmatično mesto občinskega knjigovodje v položaju uradnika.

Šolska izobrazba: Popolna srednja ali njej enaka strokovna šola z zaključnim izpitom.

2. Za strokovno glavno službo pogodbeno mesto občinskega zdravnika v položaju uradnika.

Šolska izobrazba: ista, ki je predpisana za dotično stroko v državni službi.

3. Za upravno pomožno službo pragmatično mesto občinskega stražnika v svojstvu nadstražnika v položaju zvanika.

Šolska izobrazba: dva razreda srednje ali njej enake strokovne šole, opravljeni tečaj za policijsko službo ali tri leta že opravljene policijske ali orožniške službe in odsluženi kadrovski rok.

4. Za upravno pomožno službo pragmatično mesto občinskega dostavljalca v položaju služitelja.

Šolska izobrazba: pismenost.

5. Za strokovno pomožno službo pogodbeno mesta v položaju služiteljev:

1 občinskega cestarja,

2 občinskega nočnega čuvaja,

1 občinskega gozdnega čuvaja.

Šolska izobrazba: ista, ki je predpisana za dotično stroko v državni službi.

6. Za strokovno službo pogodbeno mesto upravitelja občinskega vodovoda (občinskega podjetja), ki mora biti obenem avtošofer in ključavničar.

Šolska izobrazba: ista, ki je predpisana za dotično stroko v državni službi.

Pravilno kolkovane prošnje za pragmatična mesta, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbe o občinskih uslužbencih (Službeni list kraljevske banske uprave dravske banovine z dne 29. julija 1936, št. 477-61) in za pogodbeno mesta z enako opremo z izjemo čl. 8., t. 1. in 6. uredbe o občinskih uslužbencih, je vložiti v 30 dneh po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri tej občini.

OBCINA TRBOVLJE, dne 27. julija 1937.

Mladinski vestnik

Strašen položaj vajencev v pekovski stroki

V št. 19—20 »Pekarja«, glasila pekovskih mojstrov je priobčen zapisnik rednega občnega zbora »Združenja pekov« v Ljubljani, ki se je vršil 16. marca 1937. O položaju vajencev v pekovski stroki je poročal tajnik Petrič Silvester tako-le:

»Naši vajenci tudi prebolevajo krizo svoje vrste. Po krivdi lastnih mojstrov so docela zaostali in po štiriletni učni dobi niso vredni naslova pomočnika, da o kakšni splošni izobrazbi niti ne govorim. Mlad 14 letni fant se gre učiti k mojstru, ki mu takoj naloži koš kruha, in mu zapove, da ga mora prodati, ker se sicer prej ne sme vrniti domov. Fant ponuja kruh in krošnjari od hiše do hiše po cele ure povrh še zaide v slabo družino, ki v njem ubije zadnjo trholico izobrazbe, ki si jo je pridobil v šoli. Neredko se zgodi, da nastane med posameznimi vajenci poboj za odjemalce, ali nevaren pretep. Sam sem bil priča, ko sta se dva vajenca s kamni obdelovala tako, da je eden obležal in šele ljudje so ju ločili. Pri tem je pa vsega obžalovanja vredno, da mojstri sami hujšajo svoje vajence k takim dejanjem, ki spadajo v kriminal. Po predpisih obrtnega zakona mora skleniti vsak mojster s svojim vajencem oziroma njegovim postavnim zastopnikom učno pogodbo in to najkasneje v osmih dneh po pričetku učnega razmerja. Pogodbo je treba takoj na to prijavit v pisarni združenja v svrhu registracije. Imeli smo v tekočem poslovanju več primerov, da so mojstri hoteli prijavit svoje vajence za več mesecev nazaj. Tako postopanje je kaznjivo in nasprotuje predpisom. Bil je celo primer, ko je vajenec zaprosil za oprostitev, ne da bi bil pri združenju sploh prijavljen. Radi takih malomarnosti posameznih mojstrov je uprava združenja bila primorana skleniti, da se vsakega mojstra, ki ne prijavi pravočasno svojega vajenca, kaznuje z Din 50, ne glede na druge posledice prepozne prijave. Zato zdaj na tem mestu prosim gospode mojstre, da posvečajo več pažnje svojim vajencem, jih vzgajajo za dobre člane človeške družbe in poštene državljane, da ne bodo pozneje pomagali množiti kader zločincev.

Ljudje so kakor ponoreli, objel jih je pravi delirij, kakor ga opazimo samo v revolucijah. Kdor ne živi stalno med francoskim delavstvom in ne pojmi njegovih občutkov, se mu zdi tak prizor ne samo čuden, ampak tudi neprijeten. Kult osebnosti se ni nikoli gojil v socijalističnem gibanju. Toda gibanje ljudskih mas ima svoje zakone in se ne ozira na naša pravila. Delavske mase v Franciji imajo svojega ljubljence in svojega voditelja, ki so ga ustvarili dogodki. In ko so se nasprotiki dvignili, da bi ga vrgli, so se dvignile množice in vse je utonilo v krik: Vlado Blumu!

Bonboniera „Beograd“ Maribor, Čafova ulica štev. 1

Dnevno sveže prvovrstno pecivo, orientalske specialitete, največja izbira bonbonov, čokolade, keksov itd. — Za obilen obisk se priporoča lastnik Ivo Klarič

Pri pomočnikih je isto kot pri vajencih. Ko gre pomočnik od mojstra se zglaš v pisarni združenja in zahteva potrdilo, da je resnično delal gotovo dobo pri mojstru, pa mu ga uprava ne more dati, iz razloga, ker ni bil prijavljen. Tudi pomočnike je treba prijavljati, gospodje tovariši, ker ne more nikdar polagati mojstrskega izpita, če nima potrjeno od uprave združenja, da je bil najmanj skozi tri leta zaposlen v stroki kot pomočnik.

K temu bi morali dodati samo še to, da naj ta strašna obtožba, ki jo je izrekel na naslov mojstrov sam tajnik združenja, napoti inspekcijo dela, da napravi red v pekovski obrti in zaščiti vajence. Zlasti je potrebno zaščititi vajence pred nočnim delom, ki ga opravljajo kljub izdani uredbi o odpiranju in zapiranju obratovalnic. Vseemu temu pa je mogoče priti v okoliš, ako se uvede nadzorstvo nad obrati. To nadzorstvo bi lahko vršile oblasti s pomočjo strokovne organizacije oz. njenih zaupnikov.

Mojstre, ki kršijo predpise uredb in mladinske zaščite je treba kaznovati, njihova imena pa objaviti na uradnih razglasnih deskah. Obrtni oblasti I. stopnje bi morale poslovati hitro, z enako hitricijo bi morale reševati pritožbe proti kaznim banke uprave, pa bi se krivci hitro premislili sabotirati zaščitno zakonodajo. Tako pa se uvede postopanje šele potem, ko je proti mojstru podano več prijav in se vse obravnava kot ena sama, četudi so različni datumov. Zaščitite mladino, zaščitite pa tudi mlade pomočnike, da bomo imeli vero v enakopravnost pred zakoni.

VZAJEMNOST

Studenci pri Mariboru

Mladinski dan priredi »Vzajemnost« dne 15. avgusta 1937. — Vabimo vsa bratovska društva, kakor sodrugi in sodružice.

Mežica

Vrtno veselico s plesom in kegljanjem za dobitke priredi »Vzajemnost« v nedeljo, dne 1. avgusta t. l. na vrtu gostilne Senica-Vivat v Mežici. Vsi vladno vabljani. — Družnost!

VABILO na OBČNI ZBOR

Ljudske tiskarne d. d. v Mariboru, ki se bo vršil v soboto, dne 21. avgusta 1937, ob 4. uri popoldne v sejni sobi Delavske zbornice.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika lanskega občnega zbora.
2. Poslovna poročila.
3. Poročilo o bilanci.
4. Poročilo nadzorstva in abso-lutorij.
5. Volitev nadzorstva.
6. Razno.

Vsaka delnica daje pravico na en glas. Glasovalno pravico na občnem zboru imajo oni delničarji, ki so vpisani v delniško knjigo družbe.

KONZUMNO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLINO

r. z. z o. z. v Prevaljah.

Poštni predal štev. 3.

Telefon interurban štev. 5.

Poštni čekovni račun 12.048.

Brzjav: Kodes Prevalje.

Osrednja pisarna in centralno skladišče v Prevaljah.

Podružnice:

Prevalje, Leše, Mežica, Črna I, Črna II, Sv. Helena, Guštanj, Muta, pekarna v Prevaljah ter 7 lastnih zadružnih domov v Mežiški dolini.

Zadruga nudi svojim članom vedno sveže blago po najnižjih cenah. Hranilne vloge sprejema centrala v Prevaljah in njene podružnice ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Prodaja se le članom. Član društva lahko postane vsak. Delež znaša samo Din 100.—.

Delavke, delavci, nameščenci, kmetje in obrtniki ter sploh vse delovno ljudstvo, kupujte življenjske potrebščine le v svojih zadrugah!

V slogi je moč, v delu rešitev!

JAKOB PERHAVEC

Maribor, Gosposka ulica štev. 9 — Telefon štev. 25-80

Izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupov ter žganjarna. — Vedno v zalogi: Rum, konjak, slivovka itd. **Kis za vlaganje — Špirit za vlaganje**

Na debelo! — Na drobno!